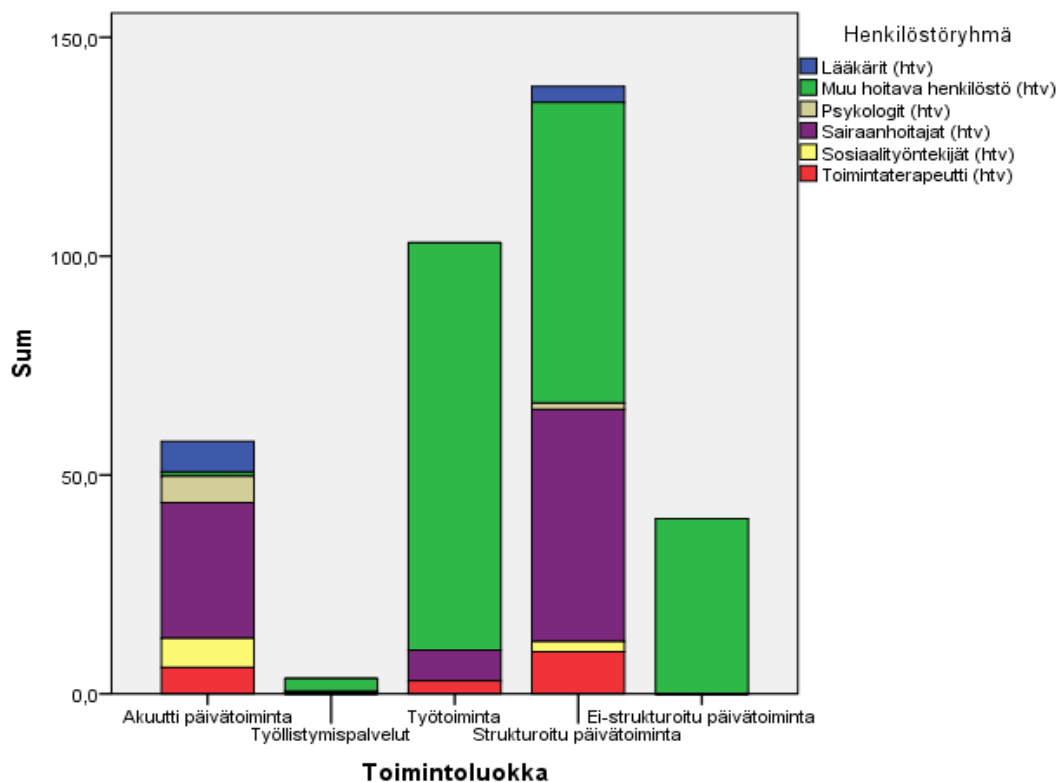

5. REFINEMENT-TIEDOTE 3.12.2013: HYKS ervan sairaanhoitoalueiden järjestetyn päivätoiminnan saatavuus vähäistä koko alueella.

Refinement-hankkeessa kartoitettiin HYKS ervan eli Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitoalueen (HUS), Etelä-Karjalan (Eksote) ja Kymenlaakson (Carea) sairaanhoitoalueiden aikuisten päihde- ja mielenterveyspalvelut kunnittain vuoden 2012 alussa. Tarkastelussa HYKS ervan sairaanhoitoalueista (Länsi-Uusimaa, Lohja, Hyvinkää, Porvoo ja HYKS) HYKS on jaettu Helsingin, Jorvin (Espoo, Kirkkonummi ja Kauniainen) ja Peijaksen (Vantaa ja Kerava) alueisiin. Helsinki sisältää sekä Helsingin kaupungin järjestämän erikoissairaanhoidon, että HUS:n Helsingille tuottaman erikoissairaanhoidon. Tässä tiedotteessa kuvataan näiden alueiden järjestetyn päivätoiminnan henkilöstötyövuosia ja toimintoja aikuisten päihde- ja mielenterveyspalveluissa sekä perustasolla, että erikoissairaanhoidossa. Lisäksi vertailussa on Carea ja Eksoten alueen päivätoiminnot.

Järjestettyä päivätoimintaa alueella on 104 eri toimipistettä, ja ne sisältävät akuuttia päivätoimintaa alle 10 % ja ei-akuuttia päivätoimintaa hieman yli 90 %.Kaikilla sairaanhoitoalueilla ei ole akuuttia päivätoimintaa. Kartoituksessa havaittiin, että HYKS erava alueella päivätoimintaa järjestetään järjestöpohjaisesti ja julkisessa terveydenhuollon peruspalveluissa (n. 65%), erikoissairaanhoidossa (n. 35%). Päivätoiminnot on järjestetty pääasiassa avohoidossa ja yli puolet on tarkoitettu mielenterveyskuntoutujille (56%). Järjestetyissä päivätoiminnoissa henkilöstömäärät 1000 asukasta kohtaan vaihtelivat alueittain. HUS-alueella päivätoimintaan oli vahvimmin resursoinut Länsi-Uudenmaan alue (0,59) ja heikoimmin Peijaksen alue (0,10), erava alueella Eksotessa on vahvin resursointi (0,60). Vahvemmin resursoitu toiminto oli työtoiminta. (Taulukko 1). Työllistämispalvelut, joissa potilas tekee työtä palkkaa vastaan, olivat alueella erittäin vähäiset. Työllistämispalveluita kirjattiin ainoastaan Peijaksen alueelle. Päivätoiminnoissa henkilöstö koostuu pääasiassa koulutason hoitajista ja ohjaajista. (Kuva1).

Kuva 1. Henkilöstöjakauma ammattiryhmittäin päivätoiminnoissa

Etelä-

	LUSHA	LOSHA	HYSHA	POSHA	Helsinki	Jorvi	Peijas	Karjala	Kymenlaakso
Akuutti päivätoiminta	0,00	0,10	0,08	0,00	0,07	0,04	0,00	0,00	0,00
Työllistymispalvelut	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01	0,00	0,00
Työtoiminta	0,36	0,09	0,09	0,13	0,05	0,03	0,05	0,17	0,14
Strukturoitu päivätoiminta	0,14	0,00	0,04	0,07	0,12	0,04	0,02	0,41	0,07
Ei-strukturoitu päivätoiminta	0,08	0,00	0,08	0,07	0,03	0,02	0,01	0,02	0,00
YHTEENSÄ	0,59	0,19	0,28	0,26	0,28	0,12	0,10	0,60	0,21

Taulukko 1. HYKS ervan alueen päivätoimintojen henkilötövuodet (htv) 1000 aikuista asukasta kohti

Tämän hankkeen kartoituksen perusteella näyttää siltä, että henkilöstöresursointi koko alueen päivätoiminnoissa on vähäistä. Vain noin 8 % koko päihde- ja mielenterveyspalvelujen henkilöstöstä sijoittuu päivätoimintoihin. Erityisesti puutteita oli työllistymispalveluissa ja akuutissa päivätoiminnassa. Myös alueelliset erot palveluiden järjestämisessä olivat suuret. Mieli 2009 ohjelma korostaa sitä, että mielenterveys- ja päihdepalveluita suunniteltaessa on otettava huomioon palvelumuodot, joita asiakkaat voivat käyttää itsehoidossaan. Asiakkaalla on oltava käytettävissään monimuotoisia avohoitoa tukevia palveluita kuten järjestettyä päivätoimintaa.

Lisätietoja antaa / REFINEMENT- tutkijaryhmän puolesta johtava päihde- ja mielenterveystyöntekijä Irja Hemmilä, irja.hemmila@mantsala.fi sekä sairaanhoitaja Marjut Vastamäki, marjut.vastamaki@hus.fi.